

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Tore Haugen
Miljøvernavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 00

Vår dato
18.04.2008
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2008/3745-472
Deres ref.

TINE Midt-Norge BA
Bromstadveien 68
7005 Trondheim

TINE Midt-Norge BA - kontroll av bedriftens håndtering av PCB-holdig bygningsmateriell

Vi viser til kontroll ved virksomheten 17.04.2008. Kontrollen var en del av en landsomfattende aksjon for å sikre at PCB-holdig bygningsmateriell får en forsvarlig behandling.

Vedlagt følger en rapport som er blitt utarbeidet på grunnlag av kontroll ved virksomheten. Dersom virksomheten mener at rapporten inneholder faktiske feil, ber vi om tilbakemelding på dette innen 2 uker etter at dette brev er mottatt. Dersom vi ikke har hørt noe innen denne fristen, regner vi med at det ikke er noe å bemerke og rapporten regnes som endelig.

Vi ber om skriftlig tilbakemelding innen 15.05.2008 på hvordan bedriften vil følge opp forholdene nevnt i rapporten.

Pålegg om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i produktkontrollloven § 5. Vedtaket kan påklages til Statens forurensningstilsyn (SFT) innen tre dager etter at pålegget er mottatt, jf forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og sendes Fylkesmannen. Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt den pålagte skriftlige tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å fatte vedtak om tvangsmulkt.

Med hilsen

Marit Lorvk (e.f.)
underdirektør

Tore Haugen
overingeniør

vedlegg

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 90 30	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st				

Inspeksjonsrapport

Informasjon om kontrollert virksomhet:

Navn og besøksadresse: TINE Midt-Norge BA	Virksomhetens org.nr.:
Navn og adresse byggeier:	Virksomhetens telefon:
Navn på eventuell hovedentreprenør:	Virksomhetens e-post:
Kommune/kommunenr.: Trondheim	Bransjenr. (NACE-kode):

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten: Bjørn Rønningen	Fra Fylkesmannen: Sigrid Lund Drage Tore Haugen
Kontrollomfang: Produktforskrift § 3-1 og HMS-forskrift § 5	Inspeksjonsdato: 17.04.2008

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- *Kartlegging/utskiftning av PCB-holdige kondensatorer i lysarmaturer (evt. hele lysarmaturer)*
- *Håndtering av kasserte PCB-holdige produkter (isolerglassruter / kondensatorer / lysarmaturer)*
- *Merkeplikten for PCB-holdige isolerglassruter*

Resultater fra kontrollen

- Virksomheten har ikke bygg fra eller bygg som er rehabilitert i perioden 1960-80
- Ingen avvik
- Kontrollen avdekket 1 avvik i forhold til regelverket
- Det er gitt 2 anmerkninger

Oppfølging etter kontrollen

- Fylkesmannen pålegger virksomheten å gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene i forhold til avvik. Fylkesmannen ber også virksomheten redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer knyttet til anmerkningene.

Frist for skriftlig tilbakemelding er: 15.05.2008.

Pålegg om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i produktkontrollloven § 5. *Vedtaket kan påklages innen tre dager etter at pålegget er mottatt, jf forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og sendes fylkesmannen.* Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt den pålagte skriftlige tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å fatte vedtak om tvangsmulkt. For mer informasjon om et eventuelt vedtak om tvangsmulkt og definisjon av avvik og anmerkninger se side 2.

For informasjon om et eventuelt vedtak om tvangsmulkt og definisjon av avvik og anmerking se side 3.

Definisjoner og informasjon

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Informasjon om vedtak om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilbakemelding fra virksomheten innen den angitte dato, som godtgjør at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen kunne fatte vedtak om tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73 eller Produktkontrolllovens § 13. En eventuell tvangsmulkt vil være et nærmere fastsatt engangsbeløp eller kan løpe med et angitt beløp pr. dag/uke/eller lignende etter en nærmere angitt frist.

Behandling av PCB-holdige produkter og PCB holdig avfall

PCB – polyklorerte bifenyler – er en av de farligste miljøgiftene vi kjenner. Særlig barn er utsatt for skade. PCB ble forbudt å bruke i Norge i 1979. Likevel finnes PCB i en rekke ulike lovligg produkter og bygningsdeler som ennå er i bruk. De viktigste produktene med PCB i dag er:

- kondensatorer i lysarmaturer
- bygningsartikler som isolerglass, fugemasse, mørtel, avrettingsmasse, maling og lignende
- kraftkondensatorer og strømgjennomføringer.

Miljøvernmyndighetene har laget en handlingsplan for å redusere nye tilførsler av PCB. Planen innebærer både utfasing og opprydding av PCB i produkter, avfall, forurenset grunn og sedimenter. Ytterligere informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på www.sft.no og www.regelhjelp.no

Kontrollaksjon PCB 2008 skal bidra til å forebygge at kasserte PCB-produkter havner på avveie, og at PCB-holdige kondensatorer i lysarmaturer fases ut i tråd med regelverket. Videre føres tilsyn med merkekravet for PCB-holdige isolerglassruter.

Produktforskriften § 3-1 fastsetter krav til produkter som inneholder PCB. Kravene innebærer bl.a. forbud mot å importere, eksportere, omsette, ta i bruk og gjenbruke produkter med PCB. Det er også forbudt bruk av visse typer produkter (kondensatorer i innendørs og utendørs lysrørarmaturer produsert fra 1965 – 79 eller innendørs og utendørs dampplampearmeringer produsert fra 1960 – 79). PCB-kondensatorer skal per 01.01.08 være utfaset (01.07.08 for utendørs lysrørarmatur dersom den ansvarlige kan dokumentere at følgende er oppfylt: kartlagt utfasingspliktige kondensatorer, utarbeidet tidfestet utfasingsplan og avfallsplan, dokumentert budsjettdekning/økonomisk garanti)..

I isolerglassruter produsert i Norge i perioden 1965-1975 og importerte opp til 1980 kan det være PCB i forseglingslimet rundt glasset. PCB-holdige isolerglassruter som er i bruk er lovligg, men SKAL merkes, se www.ruteretur.no. Det er forbudt å gjenbruke eller omsette PCB-holdige isolerglassruter som skiftes ut. Slike ruter må håndteres som farlig avfall.

PCB er farlig avfall

Dersom et bygg skal pusses opp eller rives, må man forsikre seg om at avfall med PCB blir tatt forsvarlig hånd om. Det må fremgå av merking eller på annen måte at avfallet inneholder PCB.

PCB-holdig avfall med innhold av PCB på 50 mg/kg eller mer, skal håndteres som farlig avfall og må leveres til godkjent avfallsmottak som sørger for å viderehandtere det frem til sluttbehandling på en forsvarlig måte, jf. avfallsforskriften kap. 11. Det henvises også til avfallsforskrift kap. 15 om obligatorisk avfallsplan og miljøsanering (ved blant annet riving og rehabilitering).

Informasjon om PCB

Det gjøres spesielt oppmerksom på veilederen "Identifisering av PCB i norske bygg". Informasjon og hjelpemidler for forsvarlig utfasing av PCB-holdige produkter finner du på <http://www.regelhjelp.no/>.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik etter Fylkesmannens kontroll:

Avvik 1: Virksomheten har ikke utarbeidet skriftlige rutiner som sikrer forsvarlig håndtering av kasserte PCB-holdige produkter.

Avvik fra: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd, pkt. 6 (internkontrollforskriften)

Kommentarer:

For å sikre at alt PCB-holdig bygningsmaterieell får en forsvarlig behandling (utskifting, lagring, innlevering, deklarerering) må slike rutiner innarbeides i bedriftens HMS-system. Bedriften har skriftlige rutiner for sin kjemikaliehåndtering, men PCB-håndtering er ikke omfattet av disse.

Anmerkninger

Det ble funnet følgende anmerkninger etter Fylkesmannens kontroll:

Anmerkning 1: Bedriften kan ikke dokumentere hvor alt PCB-holdige avfall er innlevert

Kommentarer:

PCB-holdige ruter er tatt hånd om av glassemester og utskifting av kondensatorer er utført av elektromontør. Bedriften må sørge for å få dokumentasjon / kvittering for hvor slikt avfall blir levert.

Anmerkning 2: Virksomheten har ikke vurdert om bygningsmassen inneholder produkter som er PCB-holdige

Kommentarer:

Bygg fra perioden 1960-1980 vil sannsynligvis inneholde PCB i bl.a. fuger, mørtel og maling. Ved riving og rehabilitering kan det derfor oppstå avfall som inneholder PCB.

Andre forhold

Det ble ved kontrollen opplyst at bedriften har kartlagt og faset ut alle utvendige og innvendige PCB-holdige kondensatorer i sin bygningsmasse. PCB-holdige ruter er kartlagt og merket.